

Yeni İnsan Yayınevi
Ekoloji Serisi

Diana Leafe Christian

Diana Leafe Christian, 1993'den beri Kuzey Amerika'daki niyetli topluluklar hakkında üç ayda bir yayınlanan *Topluluklar (Communities)* Dergisi'nin editörlüğünü yapmaktadır. NPR ve BBC ile niyetli topluluklar hakkında röportaj yapmış ve Ahenk Oluşturma (*Creating Harmony*) adlı programda yeni topluluklar oluşturma konulu bir bölüme katkıda bulunmuştur (Gaia Trust, 1999). Ekoköyler, toplulukların mali ve yasal yönleri, toplulukta çocuklar ve toplulukta iletişim ve grup işleyişi üzerine makaleleri, Toprak Ana Gazetesi (*Mother Earth News*)'den Topluluklar (*Communities*) Dergisi'ne, Topluluklar Rehberi (*Communities Directory*)'nden Kanada'nın Bu Dergi (*This Magazine*)'ye kadar pek çok yayında yer almıştır.

Diana, ülke çapındaki topluluklar ve eğitim merkezleri için ekoköy ve niyetli topluluk kurmanın; arazi alınması, imar planları ve hukuki aşamalar da dâhil olmak üzere adımları üzerine atölye çalışmalarını yürütmektedir.

Kuzey Karolina'daki "başarılı yüzde 10"a dahil olan Earthaven Ekoköyü'nde yaşamaktadır.

İnternet sitesi: <https://dianaleafechristian.org/>

Zeliha Yıldırım

1983 yılında dünyaya geldi. 2001 yılında Derince (Yabancı Dil Ağırlıklı) Lisesi'nden, 2006 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nden (%30 İngilizce) mezun oldu. 2006-2015 yılları arasında çok uluslu ve yerel araştırma şirketlerinde Analiz Uzmanı olarak çalıştı. Hem iş hayatındaki dil kullanım gereklilikleri sayesinde hem özel kurslar aracılığı ile dil pratiğini arttırdı. 2018'de edindiği yüksek lisans derecesi ardından doktora derecesi için ODTÜ Enformatik Enstitüsü'ne kaydoldu.

Birlikte Bir Yaşam Kurmak

**Ekoköyler ve Niyetli Topluluklar
İçin Pratik Bilgiler**

Diana Leafe Christian

**Türkçesi
Zeliha Yıldırım**

Yeni İnsan Yayınevi-244

Ekoloji Serisi-57

Birlikte Bir Yaşam Kurmak

Diana Leafe Christian

Orijinal Adı: Creating a Life Together Practical Tools to Grow Ecovillages and Intentional Communities

© Diana Leafe Christian 2003

Türkçede I. Baskı, İstanbul, Ağustos 2020

ISBN: 978-605-7764-34-8

Genel Yayın Yönetmeni: Aytaç Timur

Çevirmen: Zeliha Yıldırım

Editör: Aytaç Timur

Düzeltili: Çiğdem Fidan

Editör Yardımcısı: Yağmur Poyraz

Kapak Tasarım: İrem Derya

Dizgi: İrem Derya

Sertifika No: 12186

©Tohum Yayıncılık Turizm Reklam ve Sağlık Hizm. San. Tic. Ltd. Şti. 2020

Bostancı Mah. Prof. Ali Nihat Tarlan Cad. No: 76/12 Kadıköy, İstanbul

Tel: (0 216) 489 84 08

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın, tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, hiçbir yolla çoğaltılamaz.

www.yeniinsanyayinevi.com

yeniinsanyayinevi@gmail.com

newhumanpublisher@yahoo.com

[facebook/yeniinsanyayinevi](https://facebook.com/yeniinsanyayinevi)

[instagram/yeniinsanyayinevi](https://instagram.com/yeniinsanyayinevi)

twitter.com/yeniinsanyayin

Baskı: Asya Basım Yayın Sanayi Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli-Bağcılar-İSTANBUL

Sertifika No: 36150

Birlikte Bir Yaşam Kurmak

**Ekoköyler ve Niyetli Topluluklar
İçin Pratik Bilgiler**

Diana Leafe Christian

**Türkçesi
Zeliha Yıldırım**

YENİİNSAN

Birlikte Bir Yaşam Kurmak Üzerine Ön Değerlendirmeler

Yolun başındaki topluluk kurucuları ilk toplantılarını yapmadan, emlakçıyla ilk kez görüşmeden ya da ilk çiviye çakmadan önce bu önemli kitabı satın almalıdır. Bu kitap başarı şanslarını artıracak ve kesinlikle para, zaman ve kalp kırıklığından onları kurtaracaktır. Diana Christian, kendisinin arkadaşça ama sağlam (ve bazen komik) üslubuyla; pratik bilgilerin, mantıklı ve uygulama ile test edilmiş tavsiyelerin şaşırtıcı bir hazinesini sunmaktadır.

— Ernest Callenbach, *Ecotopia* ve *Ecotopia Emerging* Kitaplarının Yazarı.

Vay canına! Bu kitap niyetli topluluk kurucuları için en yeni ve en kapsamlı muhteşem bir kaynak. Her açıdan hayati bilgileri, başarılı toplulukların zorluklarla nasıl yüzleştiklerinin ve ortak hayatlarını kendi vizyonlarından nasıl yarattıklarının yüzlerce örneğini içeriyor. Acı tecrübelerin ders veren hikâyeleri ve toplulukların nasıl başarısız oldukları; yeni kurulacak olan toplulukları olası tehlikelerden korumaya yardımcı olacaktır. Twin Oaks topluluğunu belgeleyen Ingrid Komar'ın *Living the Dream* (1983) kitabının önsözünü yazdığımdan beri bu konuda yazılmış daha yararlı ve ilham verici bir kitap görmedim.

— Hazel Henderson, *Creating Alternative Futures* ve *Politics Of The Solar Age* Kitaplarının Yazarı.

Niyetli topluluklar hakkında düşünen herkes için gerçekten değerli bir kaynak. Keşke yıllar önce bu kitaba sahip olsaydım.

— Starhawk, *Webs Of Power, The Spiral Dance* ve *The Fifth Sacred Thing* Kitaplarının Yazarı ve Uzun Dönemli Topluluk Üyesi.

Her potansiyel ekoköy sakini okumalı. Bu kitap, topluluklarda yaşayan veya onlar için tasarım yapan birçok permakültür tasarımcısı için önemli bir kılavuz ve el kitabı olacaktır.

— Bill Mollison, Permakültür Hareketinin Eş Kurucusu, *Permaculture: A Designer's Manual* Kitabının Yazarı.

Birbirleriyle ve gezegenle barış içinde yaşama kültürünün yaratılması bizim en öncelikli ihtiyacımızdır ve bu kitap tam olarak doğru zamanda karşımıza çıkmıştır. *Birlikte Bir Yaşam Kurmak*, topluluk kurucularının tehlikeli hatalardan kaçınmalarına yardımcı olacaktır. İnsanlara bunu anlatmak için sabırsızlanıyorum.

— Hıldur Jackson, Küresel Ekoköy Ağı (*Global Ecovillage Network-Gen*) Eş Kurucusu; *Ecovillage Living Restoring The Earth and Her People* Kitabının Eş Editörü.

Birlikte Bir Yaşam Kurmak; kapsamlı, ilgi çekici, pratik, iyi organize edilmiş ve tümüyle sevgi ile işlenmiş bir eserdir. Umarım, topluluk kurucularının ve konuya ilgisi olanların birçoğu topluluk arayışlarını başlatmadan önce bunu keşfedecek ve tekerleği yeniden icat etmekten kaynaklanan anlamsız ve bazen acı verici derslerden sakınacaktır. Topluluğun zorlu yollarını ilerletmeye, tatmin edici, adil ve sürdürülebilir bir geleceğe doğru atılmaya yardımcı olan bu kitap, insanlığa verilen bir armağandır.

— Geoph Kozeny, "Visions Of Utopia: Experiments In Sustainable Culture" Video Belgeselinin Yapımcı/ Editörü

Herkes bir köy, mahalle veya konut inşa edebilir ancak buradaki asıl zorluk; bu yerleri birbiriyle anlaşabilen, anlaşmaya varabilen ve yalnızken yaptığından daha fazlasını başarabilen kişilerle doldurmaktır. Eğer arzulanan ekoköy veya niyetli topluluğunuz bu aşamaya gelirse –ve bu müthiş kitap size bunun nasıl olacağını gösterecektir – belki de sürdürülebilir bir yaşamın ve dünyayı de-

ğıştirmenin örneği olmanın şansına sahip olacaksınız. Gün geçtikçe bu kapsamlı, pratik ve ilginç rehberle duyduğum takdir artıyor.

— Albert Bates, Ecovillage Training Center Yöneticisi ve Ecovillage Network Of The Americas'da Uluslararası Sekreter.

Başarılı bir topluluk oluşturmak, vizyon ve pratiğin özel bir karışımının bilgelikle harmanlanmasını gerektirir. Bu kitabı fevkalade bir ayna olarak düşünün. Bu kitaptaki bol deneyime dayanan uygulanabilirlik sizi sevindiriyorsa, muhtemelen vizyonunuza gerçekleştirme bilgeliğine sahipsinizdir.

— Robert Gilman, *In Context*'in Kurucu Editörü, *A Quarterly of Humane Sustainable Culture ve Ecovillages and Sustainable Communities* Kitabının Yazarı.

Cevapları nerede bulacaklarını bir kenara bırakın, sormaları gereken soruları bile bilmedikleri için çok fazla topluluk başarısız oluyor. Bu kitap, toplulukların belirli durumlar için doğru olanı bulmalarına ve başarı olasılıklarını büyük oranda artırmaya yardımcı olacak detaylı bilgi hazinesi sunuyor.

— Kathryn Mccamant, Ortak-konut Sakini, Mimar ve Proje Yöneticisi ve *Cohousing* Kitabının Yazarı.

*Bu kitabın ortaya çıkmasında desteğini esirgemeyen arkadaşım
Al Rasche'e ve sadakati, mizahı ve her türlü desteđi için
annem Rosetta Neff'e...*

İÇİNDEKİLER

Teşekkür	19
Patch Adams'ın Önsözü	21
Giriş: Birlikte Bir Yaşam Kurmak	25
Başarılı Yüzde On	26
Niyetli Topluluklar ve Ekoköyler Nedir?	26
Ortak-konut Toplulukları	28
Neden Şimdi?	29
Bu Kitapta Öğrenecekleriniz	30
Bu Bilgiler Gerçekten Gerekli mi?	32
“Şirketleşme” mi Tavsiye Ediliyor?	32
Bu Kitap Nasıl Kullanılmalı?	33

1. Kısım: *Sağlıklı Bir Topluluğun Tohumlarını Ekmek*

1. Bölüm: Başarılı Yüzde Onun ve Başarısız Yüzde Doksanın Nedenleri	37
Lost Valley – Bir Grup Nasıl Başardı?	39
Ne İşe Yarar, Ne İşe Yaramaz?	42
Başarılı Yüzde On	43
Neden Yüz Doksan Başarısız Oldu?	44
“Yapısal Çatışma” ve Çatışmayı Azaltmanın 6 Yolu	46
Ne Kadara Mal Olur?	50
Ne Kadar Zaman Alır?	51
Kaç İnsana İhtiyacınız Var?	52
2. Bölüm: Kurucu Olarak Sizin Rolünüz	57
Nasıl Bir İnsan Topluluk Kurar?	59
İhtiyacınız Olacak Diğer Şeyler	61
“Keşke Önceden Bilseydim!”	63

3. Bölüm: İyi Bir Başlangıç Yapmak	67
Acele Edip Arazi Satın Almayın - Şimdilik	70
Hâlihazırda Mülke Sahipseniz	72
Grubunuzu Organize Etmek	75
Para Konusunda Gerçekçi Olmak	82
Fon Toplama	85
Destekçilerden Para Toplamak	86
Yeni Üyeleri Çekme ve Topluluğa Dâhil Etme	86
“Topluluk Tutkalı” Oluşturmak	88
Öncüler, Yerleşimciler ve Üye Akışı	90
4. Bölüm: Topluluk Vizyonu – Nedir? Neden İhtiyacınız Var?	92
Berrak Bir Tını	94
Topluluk Vizyonunun Bileşenleri	95
Vizyon Belgeniz ve Vizyon Beyanınız	98
Öncelikle Yapın	100
5. Bölüm: Vizyon Belgesini Oluşturmak	103
Birden Fazla Vizyon	104
Kutsal Bir An	107
Bu Topluluk Olamaz! – Gizli Beklentiler ve Yapısal Çatışma	108
Alanı Keşfetmek	111
Kalpten Paylaşım	120
Yazıya Dökmek	122
6. Bölüm: Güç, Karar Verme ve Yönetim	125
Güç - Etkileme Kabiliyeti	126
Toplanan Güç, Dağılan Güç	127
Oybirliği Nasıl İşler	128
Oybirliğinin İşe Yaraması İçin Gerekenler	130
“Sözde Oybirliği” ve Yapısal Çatışma	133
Anlaşma Arayışı	135
Çoklu Kazanan Oylama	136
Topluluk Yönetimi: Gücü Genişçe Yayma	137
Birden Fazla Karar Verme Yöntemi	138
Hangi Karar Verme Yöntemini Kullanmalısınız?	141

2. Kısım: Yeni Topluluğun Filizlenmesi: Teknikler ve Araçlar

7. Bölüm: Anlaşmalar ve İlkeler

“İyi Belgeler İyi Arkadaşlıklar Kurar”	145
Konuşulanları Farklı Hatırlamak	147
Kendinize Başarı İçin Her Fırsatı Vermek	149
Topluluğunuzun Anlaşması ve İlkeleri	150
Abundant Dawn’ın Anlaşmaları	153

8. Bölüm: Gerçeğe Dönüştürmek: Tüzel Kişiliğinizi Kurma

Neden Bir Tüzel Kişiliğe İhtiyacınız Var?	157
Avukat Tutmak	159
Doğru Avukatı Bulmak	162

9. Bölüm: Büyük Arazi-Satın-Alma Macerası

Sürdürülebilir Gelişmenin Yasal Engelleri	165
Bölge Yönetimi’ne Harcama – İmar Düzenlemeleri, İmar Yönetmeliği, Sürdürülebilir Çiftlikler ve Maaşlı İşler	168
Proaktif Arazi Arama	171
Arkadaşlardan ve Aileden Dostane Borçlar	172
Külfetli Satıcı-Finansmanı (Hiç olmamasından iyidir)	174
“Yastık Altı Bankası” ile Kendin-Yap Finanslama	179
Bir Kişi Araziyi Satın Aldığında	181
Tamamen Geliştirilmiş “Anahtar Teslim” Mülke Ulaşmak - Güven, Sebat ve Uzlaşma	185
Eğer İlkinde Başarılı Olamazsanız..	189

10. Bölüm: Doğru Araziyi Bulmak

Yer Kriterlerinin Belirlenmesi	193
Ne Kadar Büyüklükte Arazi Arıyorsunuz?	194
Boş Arazi – Düşük Başlangıç Maliyeti, Yıllarca Süren Emek	194
Geliştirilmiş Arazi - Elektrik, Tuvaletler ve Duş Yerleri	197
Tamamen Geliştirilmiş Anahtar Teslim Mülk – Hemen Taşının (Kocaman Finansal Bir Isırıkla)	198
Bir Uzman Gibi Mülk Satın Alma	200
Aramayı Sürdürmek – Kendi Kendinize ya da Bir Emlakçıyla	208
Olası Mülkleri İnceleme	209
İleri Araştırmalar Yaparken Mülkü Piyasadan Çekmek	214

11. Bölüm: Komşular ve İmar Düzenlemeleri	218
İmar Konuları Topluluk Planlarını Nasıl Etkileyebilir?	218
İmar Konuları ve Mülkünüz	221
Resmi Kullanım İzinleriyle Kumar Oynamak	224
İmar İstisnası Arayışı	227
İstedikleriniz İçin Pazarlık Yapmak	229
İmar İstisnaları, Komşular ve Halka Açık Toplantı	231
12. Bölüm: Mülkünüzü Finanse Etme	
(Ödeyebileceğiniz Kadar Borçlanma)	236
“Para Kiralama” Hakkında - Bilmeniz Gerekenler	237
Yakın Çevreden Para Sağlama	240
Bir Üye Mülkü Satın Aldığında	242
Tek Sahibin Üçlü Değer Kiralama ile Korunması	242
Satıcı Finansmanı	244
Banka Finansmanı	246
Ortak-konut Modeli Tasarlamak	253
Peki ya Hibeler ve Bağışlar?	256
Mülkünüzü Yeniden Finanse Etme	257
13. Bölüm: Sürdürülebilir İnsan Yerleşimleri Geliştirme	261
Earthaven’ın Geliştirme Süreci	261
Arazinize Kulak Vermek	267
Kendi Başınıza Yerleşim Planını Oluşturma	268
“Kentsel Mülteci Sendromu”ndan Kaçınmak	269
Topluluğun Ortasında Mahremiyet Sağlamak	271
Şenlik İçin Tasarım	272
14. Bölüm: Topluluğun Mali Durumu	276
Kırsal Topluluklar - Üyeleriniz Nasıl Geçinecek?.	277
Topluluk İşletmelerinin Riskleri	281
Üye Ödemelerini Makul Seviyede Tutmak	287
Katılım Ücretleri	288
Barınma Ayarlamaları	292
Yer Kiralama Ücretleri ve Borç Yükü	293
İş Gücü Gereklilikleri	295
Mülk Üzerinde Hak Tesis Etme	297
İnsanlar Size Katılmayı Karşılatabilecek mi?	299

15. Bölüm: Mülk Sahiplenmek İçin Tüzel Kişilikler	302
Tüzel Kişilik Seçmek İçin Kontrol Listesi	302
Tapuyu Nasıl Edineceksiniz ve	
Üyelerin Kullanım Haklarını Nasıl Ayarlayacaksınız?	304
Organizasyonel Esneklik	307
Nasıl Vergilendirileceksiniz	308
Genel Bakış: Şirketler ve Kâr Amacı Gütmeyen Şirketler	309
Limited Şirketler (Ltd'ler)	311
Ev Sahipleri Dernekleri–Vergi Avantajları (ve Dezavantajları)	315
Konut Kooperatifleri – Bağımsız Mülkiyet ve Kullanım Hakları	323
Vergiden Muaf Olmayan Kâr Amacı Gütmeyen Şirketler	327

16. Bölüm: Vergiden Muaf Kar Amacı Gütmeyen	
Şirket Kuracaksanız	332
501(c)3'ün Avantajları –	
Bağışlar, Vergi İndirimleri, Sınırlı Sorumluluk	332
501(c)3'ün Dezavantajları –	
Zahmetli Gereklilikler, Geri Alınamayan Yatırımlar	334
Arazi Sahiplenme Tüzel Kişilikleri ve	
501(c)3 Şirketler – Bir Taşla İki Kuş	337
Bir Grup Yönetim Kurulunun Üyeliğini Nasıl Elinde Tutar	340
Ünvanı Tutan Şirketler –“Pasif” Kaynaklardan Gelir Toplamak	341
Özel Arazi Vakıfları – Araziyi Korumak	342
Topluluk Arazi Vakıfları - Feshedilemez Karar	343
“Ortak Bütçe” Toplulukları – 501(d)	
Kâr Amacı Gütmeyen Şirketler	344

3. Kısım: Toplulukta Güçlenme – Toprağı Zenginleştirme

17. Bölüm: İletişim, Süreç ve Çatışma Çözümü:	
Sağlıklı Topluluğun Kalbi	351
“Taş Parlaticısı” Etkisi	352
Sürdürülebilir İlişkileri Besleme	354
Çatışmanın Kökleri: Duygusal Açından Yüklü İhtiyaçlar	357
Fazla İncinmişlik, Fazla İsteklilik	360
Bir Daha Yaşanmamasını Dileyeceğimiz	
Yedi Topluluk Çatışması Türü	361
Topluluk Çatışmasının Yaygın Olan Yirmi Dört Kaynağı	364

Geri bildirim Verme Sanatı	368
Geri bildirim Almak – Gerçeğin Özünü Dinlemek	369
Ayıklama Toplantıları	371
Çatışma Çözümü Anlaşmaları Oluşturmak	373
Hesap Verilebilir Olmak	375
Bir Dizi Kademeli Yaptırım	377
18. Bölüm: Topluluğa Katılacak Kişileri Seçmek	381
Duygusal Olgunluğu Seçmek – “Dar Kapı”	382
Ama Bu Topluluk mu?	386
Pasif Mağdurlar, Öfkeli Mağdurlar	387
Üye Seçimi ve Yasa	389
“Hayır” Diyerek Çözüme Ulaşmak	390
Nasıl Söyleyebilirsiniz?	391
Sorular, Referanslar, “Uzun Süreli Taahhütler”	394
Ek 1: Topluluk Vizyon Belgesi Örnekleri	399
Ek 2: Topluluk Anlaşmaları Örnekleri	403
Kaynakça	411

Teşekkür

1992 yılında “Niyetli Topluluklar¹” ile ilgili çok az bilgisi olan biri olarak beni sabırla eğiten, Niyetli Topluluklar Derneği²’nin özverili aktivistlerinden Laird Schaub, Geoph Kozeny, Caroline Estes, Jenny Upton, Dan Questonberry, Tony Sirna, Harvey Baker, Elph Morgan, Jillian Downey, Tree Bressen, Betty Didcoct ve Paul DeLapa’ya minnettarım.

Son on yıldır *Communities* Dergisi’nin editörü olarak çalışmasaydım; çalışanlarından, yazarlarından, katılımcılarından ve konuk editörlerinden bu kadar fazla şey öğrenemez ve bu kitabı yazamazdım. Bu isimleri şu şekilde sıralayabilirim: Lance Scott, Billie Miracle, Ellie Sommer, Velma Kahn, Cecil Scheib, McCune Renwick–Porter, Jacob Stevens, Tristan Masat, Bill Metcalf, Albert Bates, Jan Bulman, Irwin Zucker, Douglas Stevenson, Caroly Shaffer, Steve Niezgoda, Joyce Foote, Robert Foote, Deborah Altus, Tim Miller, Joe Peterson, Lois Arkin, Hank Obermeyer, Jeff Grossberg, Blair Voyvodic, Michael McIntyre, Daniel Greenberg, Jeff Clearwater, Rob Sandelin, Luc Reid, Larry Kaplowitz, Elana Kann, Bill Flemming ve Patricia Greene.

Niyetli Topluluklar Derneği’ne, son on yılda *Communities* Dergisi’nde yayımlanmış makalelerden alıntı yapmamıza cömertçe izin vererek bu kitabın her bir bölümündeki topluluk esaslarını örneklendirmede yardımcı olduğu için şükranlarımı sunarım. Topluluk emektarlarından Judie Anders, Dave Jacke, John Cha-

1 İng. *intentional community*. (ç.n.)

2 İng. *Fellowship for Intentional Community*. (ç.n.)

ramella, Patch Adams, Brad Jarvis, Corinne McLaughlin, Gordon Davidson, Stephen Gaskin, Michael Traugot, Diamond Jamison, River Jamison, Susanna McDougal, Stephan Brown, Barbara Conroy, Don Lindemann, Katie McCamant, Chuck Durrett ve özellikle Buzz Burrell, Denise Coté, Zev Paiss, Panther Wilde, Mike Mariner, Allen Butcher, Ben Lipman, David Lynch, John Cruickshank, John ve Betsey McKinney, Judith Yarrow, Rob Jones, Jan Laser, Nancy Wood, ve Jim Wetzel'in paylaştığı hikayeleri ve sezgileri için teşekkür ediyorum.

Topluluklar hakkında öğrenme, öğretme ve yazma yolunda beni yönlendiren insanlara minnettarım: Dan Drasin, Dorothy Ives, Gordon–Michael Scallion, Ernest “Chick” Callenbach, Jerome Ostentowki, Bill Becker, Don Markle ve Hildur Jackson. Özellikle hikâyelerini cömertce paylaşan topluluk kurucularına teşekkürü bir borç biliyorum. Velma Kahn, Tony Sirna, Arjuna daSilva, Valerie Naiman, Chuck Marsh, Peter Bane, Dianne Brause, Kenneth Mahaffey, Hank Obermeyer, Luc Reid, Dave Henson, Adam Wolpert; hepsi birer kahraman.

Uzman görüşlerini paylaşan Frances Forster, James Hamilton, Bob Watzke, Zev Paiss, Chris ScottHanson, Jim Leach, Dave Henson, Gregory Clark, Cindy Maddox, Carolyn Goldschmidt, Steve Goldstein ve Bill Goodman'a ve bölümleri değerlendiren Tree Bressen, Geoph Kozeny, Velma Kahn, Patricia Allison, Harvey Baker ve Paul DeLapa'ya minnet duyuyorum.

Ayrıca Rick Tobin, Brecharr Hemmaplardh ve Don Rose'a çok özel teşekkürlerimi sunarım.

Patch Adams'ın Önsözü

Ben bir topluluk kurucusuyum. 1967 yılında tıp fakültesine girdiğimde düşük maliyetli sağlık hizmeti sunmak adına bir “niyetli topluluk” kuracağımı biliyordum. Sağlık hizmetleri vermenin ne kadar sıkıntılı olduğunu biliyor ve sibernetikle ilgilenen inek bir eylemci olarak, bu hizmetin sağlanmasına engel olan tüm sorunları ele alan bir model yaratmak istiyordum. Sağlık hizmetlerinin ucuz olabilmesi için, çalışanların bir topluluk olarak yaşaması gerektiğini ve topluluğun aynı zamanda hem tarımsal hem de diğer destekleyici faaliyetlere ev sahipliği yapması gerektiğini düşünüyordum. Uygulamak istediğim tedavinin, hastaların hayat dolu ve özgürce yaşamalarını teşvik etmeyi de içerdiğinin farkındaydım. Ayrıca, bireyler ve aileleri kadar toplulukların ve toplumun sağlığı üzerine kafa patlatırken çok sayıda ütöpik ve distöpik eser okudum.

Bunu bir “niyetli topluluk” içerisinde yapmak istediğime emindim. 1969’da Twin Oaks’ı ve diğer toplulukları ziyaret ettim. Hepsi de hastalar ve çalışanlar için iyi olacağını bildiğim böyle bir hayat tarzı içerisinde yaşama arzumu besledi. 1971 yılında mezun olduğumda bir topluluk kuracağımı öngörüydüm ve o yıl sekiz sayfalık ilk manifestomuzu yazdım.

O belgenin saflığı bugün beni gülümsetiyor. Sahip olduğum topluluk vizyonunu gerçekleştirmede yolumu açmaya yardımcı olacak her türlü kaynağa ulaşmaya çalıştım. Ancak, hiçbir şey bulamadım. Bunun üzerine, diğer üyelerle konuşup sürece balıklama daldım. O zamanlar bu kitap gibi kapsamlı, iyi bir kaynağımız olsaydı neyi farklı yapardık diye merak ediyorum. Belki de yapmak zorunda olduğumuz şeyleri görmek bizi korkutacaktı. Muh-

temelen, bugüne kadar kurulmuş olan herhangi bir topluluğa göre daha az toplantı yaptık. Ayrıca bilinen tüm hataları da yaptık. Hoş, benim için topluluk yaşamı büyüdü bir dokuz yıl demek. Sürecin belirli bir noktasında, hastane hayalimizin gerçekleşmesi için bu kitabın gösterdiği pek çok adımın atılması gerektiğini fark ettik.

Sadece birkaç topluluk üyesi sağlık hizmeti misyonumuzu devam ettirmek istedi. Geriye kalanlar, her ne kadar bir niyetli topluluk olmasalar da bu 33 yıl boyunca bir aile gibi birlikte yaşadı. Sağlık hizmetine dayalı topluluğumuzu oluşturmaya devam etmeyi seçen şaşırtıcı insanlar olarak biz, 1993 yılında başka türlü hareket etmeye ihtiyaç olduğunu fark ettik ve bu kitabın önerdiği türdeki organizasyonel yapılar üzerinde mutabakata vardık.

Bu kitapta bulabileceğiniz yapısal derinlik olmadan, çok az topluluk uzun süre ayakta kalacaktır. Bu bilgeliği kullanın ya da kullanmayın bir topluluk oluşturmak ve topluluk ile yaşamak yine de tüm çabalara değer. Duygusal olarak tükenmiş ya da pişman değilim. Topluluk, hayatımdaki her şeyi kolaylaştırdı ve topluluk olmadan, tahayyül dahi edemeyeceğim büyük hayallerimin olmasına izin verdi. Edindiğim pratik ve insani beceriler sonsuz gibi görünüyor. İnsanlığa duyduğum sevgi büyüdü ve genişledi. Topluluk ile ilgili hiçbir şey kolay değildi ama hepsi eğlenceliydi. Bu, kendi çözüm yollarıyla yaşamak isteyen siyasi aktivistlere göre bir iştir. Eğer bir tür olarak hayatta kalacaksak, bunu topluluğun coşkusuyla öğrenerek yapacağız. Bir araya gelmek zorundayız.

Birlikte Bir Yaşam Kurmak yeni topluluklar ve ekoköyler oluştururken nelere dikkat edilmesi gerektiğini gösteriyor ve topluluk zekâsını geliştirme alıştırmaları sunuyor. Bu alıştırmaları; bisiklet sürmeyi öğrenirken kullanılan denge tekerleği olarak düşünün ve kafanıza yatmasa bile uygulayın. Elbette hiçbir kitap eksiksiz olmaz; hâlâ bir milyon hata yapabilirsiniz. Bu kitabı okumanızı ve sonra bunu nasıl başardıklarını görmek için on topluluğu ziyaret etmenizi öneririm.

Ücretsiz hizmet sunacak 40 yataklı bir hastaneyi toplulukla kurmanın dört yıl süreceğini düşünmüştüm. Şimdi, 33. yılımızda, bu sene nihayet temeli atabiliriz. Biz hazırız. Topluluğa doğru yolculuğun besleyici olduğunu öğrendik, siz de bunu göreceksiniz. İyi şanslar!

20. yüzyılın sonunda, insanlık için doğayla ve birbiriyle uyum içinde yaşama umudundan daha çekici, ancak görüldüğünün aksine daha zor olan bir şey yoktur.

— Robert ve Diane Gilman, *Ecovillages and Sustainable Communities*

*Gökyüzüne kaleler inşa etmekten korkmayın.
Ait oldukları yer orasıdır.
Ancak rüyalar gerçekleştiğinde,
işiniz, temelleri onların altına inşa etmektir.*

— Henry David Thoreau

Giriş

Birlikte Bir Yaşam Kurmak

Jack, telefonun öbür ucundan “Araziyi buldum!” diye heyecanla seslendi. Kuzey Kolorado’da küçük bir topluluk olan Earth Dance Çiftliği’nin³ kurucusu olarak Jack senelerdir, o ve arkadaş çevresi haftalık topluluk oluşturma toplantılarına başladığından beri, tam istedikleri gibi bir topluluk arazisini arıyordu. Doğru arazi olduğundan o kadar emindi ki, kendi birikiminden 10 bin dolar ile araziyi piyasadan iki ay çekecek olan opsiyon ücretini⁴ ödeyeceğini ve bu sayede karar verebileceğimizi söyledi.

Birkaç hafta önce gruba katılmıştım ve o zaman “niyetli topluluklar” hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Ancak toplantılarında bir şeylerin eksik olduğu anlaşılıyordu. Sonunda dayanamadım, “Topluluğunuzun amacı nedir?” diye sordum. “Topluluk vizyonunuz nedir?” Kimse bu soruları cevaplayamadı.

Hepimiz o cumartesi araziye görmeye yola çıktık ve hemen dağıldık. Arazi satın alma gerçeği ile yüzleşen hiç kimse elini taşın altına koymak istemedi. Açıkçası, üzerinde mutabık olunacak bir şey de yoktu ortada. Ortak amaç ya da vizyon yok, organizasyonel yapı yok, bütçe yok, anlaşmalar yok... Aslında, grup olarak hiçbir karar almamıştık sadece toplulukla yaşamının ne kadar harika olacağını konuşmuştuk. Jack tüm çabasıyla bizi ikna etme-

³ Earth Dance Farm

⁴ İng. *option fee*: Sözleşmeye konu olan mal, kıymet veya finansal göstergenin üzerinde anlaşılan ileri tarihteki alım veya satım fiyatıdır. Alma veya satma hakkı için ödenen bedeldir. (ç.n.)

ye çalıştıysa da, hiçbir alıcı yoktu ve opsiyonun süresi dolmadan parasını zar zor geri alabildi.

Başarılı Yüzde On

Sonraları, Earth Dance Çiftliği'nin yaşadığı bu deneyimin oldukça yaygın olduğunu öğrendim. Potansiyel ekoköy ve toplulukların çoğu –muhtemelen yüzde 90'ı– hiçbir zaman kurulamamış, tahayyül ettikleri topluluklar hiçbir şekilde inşa edilememiştir. Ya doğru araziye bulamıyorlar, ya yeterli paraları yok ya da kendi aralarında çatışıyorlar. Sıklıkla, bu kapsamda bir projeyi kıvırmak için ne kadar zaman, para ve operasyonel beceriye ihtiyaçları olacağını bilmiyorlardı.

Kendi topluluklarını kurabilen başarılı yüzde onu tanımak istedim. Onlar neyi doğru yapmıştı?

Communities Dergisi'nin editörü olduğum yıllarda düzinelerce topluluğu ziyaret ederek, topluluk kurucularıyla sayısız röportaj yaparak bu sorunun yanıtını aradım. Bu şekilde net bir örüntü gördüm. Genellikle kurucular, şehirdeki bir haneden kırsalda bir ekoköye kadar çok farklı türde toplulukları oluşturmak için aynı tür beceri, bilgi ve süreçleri kullanıyorlar.

Birlikte Bir Yaşam Kurmak, Kuzey Amerika'daki en yenilikçi ve en başarılı topluluk kurucularının bazılarında elde edilen bu sürecin bir özetidir. Bu kitap, topluluk rüyalarını gerçekleştirmek için onların yaptıklarını ve sizin yapabileceğinizi gösteriyor.

Niyetli Topluluklar ve Ekoköyler Nedir?

Bir yaşam alanı veya arazi temelli bir niyetli topluluk, ortak bir yaşam tarzını veya ortak bir amacı birlikte gerçekleştirmek için bir arada ya da birbirine yeterince yakın yaşamayı seçmiş bir grup insandır. Şehirde ortak-konut⁵ topluluklarında yaşayan aileler, üniversitelerin yakınındaki konut kooperatiflerinde yaşayan öğrenciler ve kırsala dönüş çiftliklerinde yaşayan sürdürülebilirlik savunucuları niyetli toplulukların üyesidir.

Topluluklar için sadece birlikte yaşamak değil aynı zamanda bunun sebepleri de önemlidir. Kâr amacı gütmeyen Niyetli Topluluklar Derneği'nin bir tanımına göre topluluk, ortak bir amaçla

⁵ İng. *Cohousing*. (ç.n.)

birlikte yaşamayı seçen ve paylaşılan temel değerleri yansıtan bir yaşam tarzı oluşturmak için işbirliği içinde çalışan bir gruptur.

Çoğu topluluğun ortak noktası bir ideallerinin olmasıdır; topluluk üyeleri ister paylaşılan grup evlerinde yaşasınlar ister komşu olarak birbirlerine yakın otursunlar daha iyi bir yaşam düşüncesini paylaşırlar. Topluluğun idealleri genellikle üyelerinin, yaygın kültürde olmadığını veya eksik olduğunu düşündükleri şeylerden çıkar.

Ekoköyler, daha insancıl ve sürdürülebilir bir yaşam tarzı yaratmayı arzulayan niyetli topluluklardır. Robert ve Diane Gilman ekoköyleri; insan faaliyetlerinin zararsız bir şekilde doğayla bütünleştiği ve aynı zamanda sağlıklı insan gelişimini destekleyen ve sonsuz gelecek boyunca başarılı bir şekilde devam edebilecek insan ölçeğindeki tam teşekküllü yerleşimler, olarak tanımlıyor.

Bir ekoköy olmak isteyen niyetli topluluk, herkesin birbirini tanıdığı ve topluluk kararlarını etkileyebildiği oranda küçük bir nüfusa sahip olmalıdır. Olabildiğince kendine yeten bir topluluk yaratarak yerleşim üzerinde barınma, iş, sosyal ve manevi imkânlar sağlamayı bekler. Tipik olarak bir ekoköy; ekolojik olarak sürdürülebilir konutlar inşa eder, kendi organik gıdalarının çoğunu yetiştirir, atık ürünlerini zararsız bir şekilde geri dönüştürür ve enerjisini mümkün olduğunca şebeke dışı üretir.

Massachusetts eyaletindeki Amherst kasabası yakınında bulunan Sirius Ekoköyü; organik gıdalarının büyük bir bölümünü yetiştiriyor, bir miktar şebeke dışı enerji üretiyor ve sürdürülebilir yaşam üzerine turlar ve eğitimler düzenliyor. Ekoköy Ithaca⁶, ekolojik doğrultuda planlanmış üç "ortak-konut" topluluğunun ilk ikisini, New York eyaletinin Ithaca şehri yakınlarındaki 71 hektar⁷ arazi üzerine inşa etti, aynı zamanda üyeler ve komşuları için Topluluk Destekli Tarım Projesi'ni yürütüyor. İlerleyen bölümlerde Missouri eyaletindeki Dancing Rabbit Ekoköyü'nü ve Kuzey Karolina'daki Earthaven Ekoköyü'nü inceleyeceğiz. Burada "top-

6 İng. *EcoVillage at Ithaca*. (ç.n.)

7 İng. *Acre*: Kitapta yüzölçüm birimi olarak kullanılan akre, anlaşılır olması açısından yuvarlatılarak hektar karşılığında verilmiştir. 1 akre=0,404685642 hektar=4,04685642 dekar(dönüm)'dir. Ancak, "akre başına" olarak geçen ifadelerde "akre" kullanılmıştır. (ç.n.)

luluklar” terimini, ekoköyleri ve aynı zamanda diğer niyetli topluluk biçimlerini ifade etmek için kullanıyorum.

Pek çok insan hayatlarında daha fazla “topluluk” olmasını arzuluyor; siz de onlardan biri olabilirsiniz. Bu insanlar, gittikçe daha fazla yalıtılmış ve yabancılaşmış hissediyor ve daha tatmin edici bir şey arıyorlar. Bu, buldukları yerde bir topluluk kurma ya da bir araziye yerleşerek niyetli bir topluluk kurma arayışında oldukları anlamına gelebilir. Bu topluluklar; ortak-konut, paylaşılan grup evleri, ekoköyler, konut kooperatifleri, çevre aktivisti toplulukları, Hristiyan dostluk toplulukları, kırsal çiftlik topluluklarını vb. olarak sıralanabilir.

Birçoğu, 600’ün üzerinde topluluğun bulunduğu yerleri ve onlara nasıl dâhil olunduğunu gösteren *Topluluklar Rehberi*⁸’ni inceliyor. Diğerleri, Niyetli Topluluklar Derneği (www.ic.org), Ortak-konut Ağı⁹ (www.cohousing.org), Amerika’nın Ekoköy Ağı (Ecovillage Network of the Americas) (www.ena.ecovillage.org) ya da Kuzeybatı Niyetli Topluluklar Birliği (Northwest Intentional Communities Association) (www.ic.org/NICA) gibi sitelerden başlayarak toplulukların web sitelerini inceliyor.

Ortak-konut Toplulukları

Ortak-konut toplulukları, günümüz niyetli topluluklarının gittikçe yaygınlaşan bir diğer formudur. Ortak-konut toplulukları genellikle 10 ila 40 arasında haneyi barındıran, sakinleri tarafından tasarlanan, geliştirilen ve yönetilen (giderek artan sayıda ortak-konut, topluluk dışındaki geliştirici kurumlarla işbirliği yapmasına rağmen) küçük bir komşuluktur. Sakin, görece küçük konut birimlerinin sahibidir ve hem tüm arazinin hem de diğer topluluk yapılarının (mutfak, yemek odası/toplantı alanı, genellikle bir çocuk oyun alanı, çamaşırhane ve misafir odaları) mülkiyeti ortaktır. Topluluk üyeleri, topluluk işletmelerini oybirliğine dayalı toplantılar vasıtasıyla yürütür ve katılımın isteğe bağlı olduğu haftada üç ya da dört akşam yemeğinin tadını çıkarırlar.

Kuzey Amerika’ya 1986 yılında ortak-konut kavramını tanıtan iki Danimarkalı mimardan biri olan Chuck Durrett’in gözlemle-

⁸ İng. *Community Directory*. (ç.n.)

⁹ İng. *The Cohousing Network*. (ç.n.)

rine göre; “Ortak-konut sakinleri, komşularıyla işbirliği yaptıklarında gezegene yük olmadan yaşamının daha mümkün olduğuna ve yaşamlarının daha kolay, daha ekonomik, daha ilginç ve daha eğlenceli olduğuna inanıyor.” Kuzey Amerika’da 2002 yılı itibarıyla 68 tane tamamlanmış, işleyen ortak-konut topluluğu bulunuyor ve yaklaşık 200 tanesi ise gelişimlerinin çeşitli aşamasında bulunuyor.

İster ekoköy, ortak-konut ya da diğer türdeki topluluklar olsun, niyetli topluluklara artan ilgi, sadece bir temenni değildir. 2002 yılına gelindiğinde topluluk özlemi ve topluluklar ile ilgili çok sayıda olumlu yazı –bazen tekrarlanarak– *New York Times*, *USA Today*, *The Boston Globe*’da yayımlandı ve NBC’nin “Dateline”, ABC’nin “Good Morning America” programında, CNN ve National Public Radio’da konu edildi.

Neden Şimdi?

Hem kültürel hem de oldukça kişisel düzeyde bir olguyu –binlerce insanın ruhundaki bir çeşit “şalter” eş zamanlı olarak kaldırılmış gibi– deneyimlediğimizi düşünüyorum. Artan biçimde bireyselleşmiş, sığ, yozlaşmış, maliyetli ve düpedüz tehlikeli bir toplumda yaşadığımızı fark edip okul bahçesinde silahların varlığından ve karar alıcıların hilekârlıklarından sersemliyor ve daha sıcak, daha kibar, daha bütün, daha ekonomik, daha işbirliği içinde ve daha bağlantılı bir hayatı arzuluyoruz.

Bunun nedeni kısmen, doğaya aykırı bir şekilde birbirimizden kopuk olmamızdır. 2. Dünya Savaşı sonrası, çekirdek aile kurma, müstakil konutlaşma, kentleşme ve işe bağlı hareketlilik eğilimleri, bizi dedelerimizin–ninelerimizin zamanındaki insanı besleyen insan ilişkileri açısından koparıyor ve aynı zamanda küçük ölçekli ve yeterince istikrarlı bir kültürde, birbirimizle etkileşerek yaşayacağımıza, TV dizilerindeki insan etkileşimi taklitleri ile bizleri uyuşturuyor.

Niyetli topluluklarla ilgilenen insanlar aşırı uçtaki kişiler değildir. Onlar, bitişliğimizde yaşayan komşularımızdır. Çoğu 40’li ve 50’li yaşlarındadır; çocuk yetiştirdiler, kariyer yaptılar ve sayamayacakları kadar fazla ev değiştirdiler. Madison Bulvarı’nın “Amerikan Rüyası” fikrinden bıktılar. Yerleşmek, kök salmak ve

arkadaşları ile birlikte yaşamak istiyorlar. Diğerleri gençlerdir; üniversiteden yeni mezun olanlar, tehlikeli çevresel yıkımın fazlasına farkındalar ve tüketim toplumunun “AVM etiği”nden tiksiniyor ve böyle bir dünyada yaşamayı reddediyorlar.

Ayrıca, toplulukta yaşamamanın bizim için gerçekten iyi olduğunu fark ediyoruz. Bilimsel araştırmalar başkalarıyla ilişki ağında yaşadığımızda sağlığımızın iyileştiğini gösteriyor. Doktor Blair Vovoydic, *Communities Dergisi*'nde “Sağlığımızı etkileyen birçok etken içerisinde kişiler arası ilişkiler, yalnızca bir etken olarak değil giderek daha fazla oranda en kritik neden olarak kabul ediliyor.” diyor ve şöyle devam ediyor: “Diğer insanlarla yakın ilişkide olmak yalnız yaşamakla kıyaslandığında, sizi fiziksel olarak daha sağlıklı yapar.” Bu, özellikle toplulukta yaşamayan yaşlılara kıyasla daha uzun süre sağlıklı kalan, daha çabuk iyileşen, daha uzun yaşayan yaşlılar için geçerli görünüyor.

Ayrıca gezegen için de daha sağlıklıdır. Günde 80 bin hektar “akciğerlerimiz” olan yağmur ormanını kaybediyor, atmosfere 1 milyon ton zehirli atık salıyor ve *her gün* 45 bin kişinin açlıktan öldüğüne tanık oluyoruz. Böyle bir dünyada sade, işbirliği içerisinde ve kaynakları diğerleriyle paylaşarak yaşamak belki de anlamlı olan tek yoldur.

Thom Hartmann, *The Last Hours of Ancient Sunlight* adlı kitabında, “Küçük, bağımsız, kendine yeten topluluklar; ekonomi ve kültürümüzün içinden geçtiği dalgalanmalarda azami oranda hayatta kalma kabiliyetine sahiptir ve petrol kaynağımız azaldıkça görülebilecek büyük yıkımlardan kurtulma şansı daha yüksektir.” diyor.

Niyetli topluluklar dışında, mülkiyeti azaltan, arazi ve araçların mülkiyetini paylaştığımız, sağlıklı besinlerin yetiştirildiği, yemeklerin paylaşıldığı, kararların ortaklaşa alındığı ve çocuklarımızı büyürken ve bizi de yaşlanırken besleyebilecek türde bir kültürü birlikte yaratabileceğimiz neresi var? Ve niyetli topluluklar dışında neresi, dünyanın geri kalanının hatta aşırı mobil Kuzey Amerikalıların bile seçebileceği bir hayat tarzını gösterebilir?

Bu Kitapta Öğrenecekleriniz

Bireyselleştığımız bu zamanlarda niyetli topluluk yaşantısının, hayatta kalmanın hatta güçlenmenin anahtarı olduğu çoğumuz

için gittikçe daha aşikâr hale geliyor. Fakat nereden başlamamız gerektiğini çok azımız biliyor, tıpkı EarthDance Çiftliği üyeleri gibi.

Birlikte Bir Yaşam Kurmak, ekoköy ya da niyetli topluluğunuzu kurarken iyi bir başlangıç yapmanıza yardımcı olma girişimidir. Bu kitapta, 90'lı yılların başından beri kurulan düzinelerce başarılı topluluğun kurucusunun yaşadığı zorlu deneyimler damıtılarak sizin bir grup olarak nasıl başlayacağınıza dair elle tutulur tavsiyeler haline getirildi; vizyon belgelerinin oluşturulması, karar verme sürecinin ve topluluğun idaresinin belirlenmesi, anlaşmalar ve ilkelerin belirlenmesi, arazi için para kaynağı bulunması ve arazinin satın alınması, iletişim ve işleyiş, size katılacak insanların seçilmesi. Bu yolculuğa başladığımda aradığım bilgiler bunlardı. Kısacası, tekerleği yeniden icat etmeye gerek olmadan neyin işe yarayıp neyin yaramadığını bilmektir. Bu bilgiler –araziyi satın almış olun ya da olmayın– yalnızca yeni bir topluluk oluşturan insanlar için değildir. Bunlar aynı zamanda, nelerin işe yaradığını bilmeye ihtiyaçları olacağından, günün birinde bir topluluğa katılmayı düşünen kişiler için de değerlidir. Ve aynı şartlar altında başkalarının ne yaptığını öğrenmek işlerine yarayacağından hâlihazırda bir toplulukta yaşayanlara da hitap eder.

Kırsal bir topluluk oluşturmak, diğer topluluk türlerinden daha fazla değişken içerdiğinden (mesela, üyeler nasıl geçinecek), kırsal topluluklara daha fazla odaklanıyorum. Bununla birlikte bu bölümlerde anlatılan adımların ve becerilerin çoğu, kent ve yarı-kent topluluklarına da uygulanabilir. Ayrıca bu kitap, kararların tüm topluluk üyeleri tarafından alındığı topluluklara odaklanır; aşram¹⁰, meditasyon merkezleri veya kararların bir lider veya küçük bir grup tarafından alındığı diğer spiritüel veya şifacı topluluklarla ilgilenmez. Neden bir tüzel kişiliğe ihtiyacınız var (8. Bölüm) ve bir tüzel kişilik seçmeden önce nelere dikkat etmeniz gerekir (15. Bölüm) konuları, herhangi bir yerdeki topluluk veya ekoköy oluşturma grupları için geçerlidir ancak belirli tüzel kişiliklere ilişkin bilgiler (15. ve 16. Bölümler) yalnızca Birleşik Devletler için geçerlidir.

¹⁰ İng. *ashram*: Hindistan'da geleneksel olarak insan yerleşiminden uzak orman içinde ya da dağda konumlanan manevi inziva mekânları için kullanılan Sanskritçe isim. Bu yerler inzivaya çekilmek için kullanıldığı kadar eğitim için de kullanılır.(ç.n.)

Bu Bilgiler Gerçekten Gerekli mi?

1970'li, 1980'li yıllarda kurulan toplulukların çoğu; büyük, köklü olanlar da dâhil olmak üzere, başladıklarında bu bilgilerin çoğuna aşına değildi ve görünüşe göre bu bilgilere ihtiyaç da duymadılar. Yine de, bu adımları ve becerileri öğrenmenizi öneririm. Peki, neden? Birincisi, bir ekoköy ya da yeni bir topluluk kurmak hiçbir zaman kolay bir iş değildir. Bir grup insanı; ortak bir vizyon üzerinde anlaşmak, kararları birlikte ve hakkaniyetli bir şekilde almak ve mülk sahibi olmak için paralarını birleştirmek üzere bir araya getirmek, topluluk daha kurulum aşamasındayken temellerini sarsabilecek çok derinlerdeki duygusal konuları –genelde varoluş düzeyinde olanları– açığa çıkarır. Bu nedenle alabileceğiniz tüm yardımı almanızı istiyorum.

İkincisi, 1980'lerin ortalarından bu yana, arazi ve konut fiyatları, çoğu insanın varlıklarına ve kazanç gücüne kıyasla aşırı yükseldi. İmar düzenlemeleri¹¹ ve yapı yönetmeliği, daha önceki on yıllara göre çok daha kısıtlayıcı hale geldi. Ayrıca medyanın, gruplardaki herhangi bir aşırı uygulamayı ya da şiddeti vurgulayarak sunmasından dolayı, “kült¹²” kalıp yargısı kamu bilincinin bir parçası haline geliyor ve komşu adaylarınızın *grubunuz* hakkınızdaki hislerini etkileyebiliyor.

Yeni kurulan topluluklar başka sebeplerden ötürü de bocalayabilir ve çökebilir. Mesela lokasyona karar verememek, araştırma ya da grup sürecine ayıracak yeterli zamanın olmaması, sermayenin yetersiz olması, doğru araziye bulamamak gibi. Başarılı yüzde 10'un (ve aynı zamanda başarısız yüzde 90'ın) aldığı derslere dayanarak, bugünün topluluk kurucularının geçmiştekilere kıyasla çok daha organize, çok daha niyetli ve çok daha fazla paralı olmaları gerekir.

“Şirketleşme” mi Tavsiye Ediliyor?

Bu sayfaları gözden geçirirken birçok rakam ve yüzde –işletme ve finans bilgisi– göreceksiniz ama bir topluluk oluşturulmasında

¹¹ İng. *zoning regulation*: Yerel yönetimler tarafından, şehir planlama aracı olarak kullanılan arazi kullanım planlama tekniğidir. (ç.n.)

¹² İng. *cult*: Sosyal olarak sapkın veya yeni inanç ve uygulamalara sahip dini veya sosyal bir grup. (ç.n.)

rol oynayan spiritüel ilkeler hakkında hiçbir tavsiye bulamayacaksınız. Acaba bu kitap, arkanızda bırakmaya çalıştığınız “sistem” in bir temsili olabilir mi? Niçin spiritüel boyutlara hiç değinilmiyor?

Topluluğunuzun spiritüel dürtü ve vizyonunu yeterince geliştirdiğinizi varsayıyorum yani neden bir ekoköy veya niyetli toplulukta yaşamak ya da kendi topluluğunuzu oluşturmak istediğinizi çok iyi bildiğinizi düşünüyorum. İşte burada size önerilen tüm işletme ve finans tavsiyelerini, vizyonunuzu gerçekleştirmek için duyduğunuz benzersiz kişisel dürtüyü alıp fiziksel forma koymak için tasarlanmış bir dizi araç olarak düşünün. Dolayısıyla ben “sistem” in bir parçası değilken, onun alternatiflerini yaratmak için kullanışlı araçlarından bazılarını nasıl kullanacağımı öğrenmek için sistemi inceliyorum. Eski bir Hint atasözünün dediği gibi; “Bir diken çıkarmak için bir diken gerekir.”. Günümüzde ise bütçeler, iş planları, emlak ve finans bilgisi gibi araçların gerekli olduğu topluma alternatifler yaratmak, yine bu araçları gerektirir. Bu kitaptaki becerileri ve adımları, kendi topluluğunuzu vizyon tohumundan gelişmiş bir organizmaya doğru yetiştirmek için gerekli olan aletler ve toprak iyileştiricileri olarak düşünün.

Bu Kitap Nasıl Kullanılmalı?

Bir ekoköy veya “niyetli topluluk” kurmak için öğrenilen becerilerin ve atılan adımların çoğu doğrusal değil eş zamanlı ilerler. Dolayısıyla, bu bilgiler her ne kadar adım adım anlatılsa da bazı adımların birlikte atılması gerekir. Örneğin, birlikte mülk satın almadan önce bir tüzel kişilik oluşturmanız gerekecek ancak tüzel kişilik seçiminiz, ne tür bir arazi istediğinize ve aynı zamanda sahipliği ve karar vermeyi nasıl organize etmeye niyet ettiğinize göre değişir. Size önerim önce bu kitabı genel bir bakış elde etmek için hızlıca okuyun, sonra ikinci kez bu sefer yavaş ve dikkatlice okuyun ve daha ayrıntılı bilgiler için diğer kaynaklara başvurun. Ayrıca, sadece grubunuzda lider rolünü üstlenen ve daha hazır olan kişilerin değil grubunuzdaki herkesin bu kitabı okumasını tavsiye ederim. Grubunuzda ne kadar çok kişi bilgilenirse ve – yeni bir ekoköy ve topluluk kurmadaki yaygın yanlışlardan kurtulursa– bir grup olarak daha güçlü ve etkili olursunuz.

Öyleyse hadi başlayalım!

I. KISIM

SAĞLIKLI BİR TOPLULUĞUN TOHUMLARINI EKMEK

1. Bölüm

Başarılı Yüzde Onun ve Başarısız Yüzde Doksanın Nedenleri

1988 Kasım'ında Kuzey Kaliforniya'da bir gece, topluluk kurmaya niyetli altı kişi küçük bir kamyonete doluşup Oregon'a doğru yola koyuldu. O zamanki vizyonları, Körfez Bölgesi¹³'nde evlerle yer alacağı bir Topluluk Arazi Vakfı¹⁴ kurmak ve iş yerlerine ulaşım mesafesinde kırsal bir arazi edinmekti. Oregon kırsalında 35 hektarlık, içinde bir dere ve 25 yapının olduğu bir mülkün, 1,7 milyon dolarlık vergi borcu nedeniyle 1970'lerde Amerika Vergi Dairesi¹⁵ (AVD)'ne devrolduğunu yeni öğrenmişlerdi. Bir Hristiyan niyetli topluluğunun eski yerleşimi olan mülk içerisinde, geniş bir yemekhane ve mutfak, 12 küçük rustik kulübe, 125 kişi kapasiteli iki yurt, çamaşırhane, bahçe için ek yapılar, geniş bir marangozhane, ofis/ derslik kompleksi ve kısmen tamamlanmış forleks¹⁶ konut bulunuyordu. Ödenmemiş vergi borcuna rağmen, çoğu topluluk kurucusunun hayalini kurduğu bir mülktü; –birçok yapıyı içeren kırsal bir mülk– bu yüzden görmeye gittiler.

13 İng. *Bay Area*.(ç.n.)

14 İng. *Community Land Trust*: Kar amacı gütmeyen, üyelerine daimi evler sağlamak için çalışan, arazi kullanım hakkının kolektif olarak kullanılmasının mümkün olduğu topluluk temelli bir organizasyondur. (ç.n.)

15 İng. *Internal Revenue Service*. (ç.n.)

16 Dört kattan oluşan tek bir yapı.(ç.n.)

On saatlik yolculuğun ardından, yağın yağmurun altında sıkış tikiş kamyonetten inip, manzaraya baktılar. Dianne Brause o anı son derece iç karartıcı olarak anımsıyor. Bir zamanlar bakımlı olan güzel çimenler artık omuz yüksekliğindeydi. Bir zamanlar güzel bir sebze bahçesi olan alanda deve dikenlerinin boyu iki metreyi aşmıştı. Hristiyan grup tarafından vergi avukatlarına para ödemek için 7 yıl önce dümdüz edilen 18 hektarlık muhteşem orman şimdi kütük ve böğürtlen çalılılarıyla kaplıydı. Islak ot duvarını yararak aşan ziyaretçiler ilk birkaç binayı incelemeye koyuldu.

Neredeyse yedi yıldır boş ve bakımsız kalmış binaların çoğunun pencereleri kırılmış, çatıları çürümüş, merdiven basamakları çökmüştü. Grup gıcırdatarak kapıları açtığına soğuk, kirli, berbat kokan, moloz ve küfle dolmuş odalarla karşılaştı. Eski sahipler, AVD'nin mülklerine el koyacağını anladıklarında mobilya, halı, lavabo, ocak, davlumbaz ve diğer demirbaşlar gibi taşınabilir ne varsa götürmüşlerdi. Çimenlerdeki fıskiyeleri sökmüş, tüm ampulleri çıkarıp almışlardı.

Şimdi çöp, cam kırıkları ve ölü kuşlarla kaplı zeminde yollarını bulmaya çalışırken suyun akmadığını gördüler –bir önceki yıl sular donmuş ve boruları patlatmıştı. Sadece bu da değil, aynı zamanda mülk muhtemelen şu anda en az yarım milyon dolara mal olacaktı; imar düzenlemesi, çoklu yaşamaya izin veren yapıdan “akraba olmayan beşten fazla yetişkinin bir arada yaşayamayacağı” kısıtlamasına dönüşmüştü ve yer muhtemelen hâlâ büyük vergi borcu altındaydı. Üşümüş, ıslanmış, umutsuz grup oradan ayrıldı. Bu yerin tam bir fiyasko olduğu ortadaydı.

Ancak o uğursuz günü yaşayan iki üye farklı fikirdeydi. Eskiden konferans merkezi eğitmeni olan Dianne Brause, yumuşacık çayır ve ayakta kalan birkaç büyük ağacıyla güzel araziye, müthiş bahçe potansiyelini ve tüm gereken yapıları –ideal bir topluluk yapısı ve inziva/konferans merkezi– görmüştü. Eski evleri satın alan, yenileyen ve kiralayan bir işadamı olan Kenneth Mahaffey ise değerli bir gayrimenkul ve kafa tutacağı, heyecan verici bir arazi takip işi ve ayrıca bir topluluk için ideal bir yer görmüştü. Dianne, topluluk ve iyi insan becerileri konularına ilgi duyuyordu ve bu alanlarda deneyimliydi; Kenneth, gayrimenkul ve finans konularında uzmandı. Her ikisi de kafalarına koyduklarını gerçekleştiren kişilerdi.